

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 928
van **JOHAN DANEN**
datum: 21 augustus 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Zandontginning Kaulille - Inperking plancontour voor deelgebied 'Raeker Heide'

Op 4 april 2014 besliste de Vlaamse Regering tot opstart van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) voor de aanduiding van bijkomende gebieden voor de winning van oppervlaktedelfstoffen, meer bepaald in de cluster Achterste Hostie, Groote Heide en Raeker Heide in Kaulille (Bocholt).

De deelgebieden 'Groote Heide' en 'Raeker Heide' hebben betrekking op de voormalige PRB-terreinen. Gezien de aard van de toenmalige bedrijvigheid - productie van munitie en explosieven - zijn de terreinen in 1978 op het gewestplan Neerpelt-Bree aangeduid als industriegebied, met - gelet op de aard van de activiteiten - een ruime overdruk 'erfdienstbaarheid'.

De plancontour van de startbeslissing van de Vlaamse Regering omvatte de totaliteit van de voormalige PRB-terreinen, ook de randgebieden zonder bestemming industriegebied. De nota gaf daarvoor deze onderbouwing: "De perimeter van het plangebied zoals aangegeven in deze nota is indicatief en opgesteld op basis van de huidige inzichten. Indien bij de verdere uitwerking van het gebied of uit het overlegproces zou blijken dat het wenselijk is het plangebied uit te breiden of in te perken, kan de perimeter desgevallend aangepast of verfijnd worden."

Voor de deelgebieden 'Groote Heide' en 'Raeker Heide' argumenteert de startbeslissing verder dat de eigendomstoestand een groot voordeel biedt: "Aangezien de site in handen is van één eigenaar hebben we te maken met een ideale uitgangspositie voor ontwikkeling. De gronden zijn vrij van pacht (...) of erfdienstbaarheden waardoor er geen sprake is van particuliere tegengestelde visies of belangen bij ontwikkeling."

Niettegenstaande de Vlaamse overheid initiatiefnemer was voor het gewestelijk RUP, kregen de initiatiefnemers op projectniveau de toestemming om het initiatief te nemen voor de opmaak van het plan-MER (milieueffectrapport). Voor de deelgebieden 'Groote Heide' en 'Raeker Heide' was Kaulindus nv de betrokken initiatiefnemer.

In 2016 werd de procedure voor de opmaak van een plan-MER opgestart.

Op 30 mei 2018 werd de plan-MER 'Zandontginning en herbestemming van Achterste Hostie, Groote Heide en Raeker Heide' goedgekeurd door het team MER van het Departement Omgeving.

In vergelijking met de plancontour uit de startbeslissing van 2014 valt op dat, wat betreft het deelgebied 'Raeker Heide', de plancontour vastgelegd in het goedgekeurde plan-MER is ingeperkt. Bij benadering 2,5 ha van de voormalige PRB-terreinen met gewestplanbestemming industriegebied zijn niet opgenomen in de definitieve plancontour, die scherp de onregelmatige kadastrale perceelsbegrenzing volgt en niet de gewestplanbestemming.

De uitgesloten percelen, niet toevallig grenzend aan de Kanonweg, betreffen de site waar jarenlang explosieven en munitie werden getest. In tegenstelling tot wat de startbeslissing van 4 april 2014 stelt, zijn deze percelen - die integraal deel uitmaakten van de PRB-terreinen - nooit eigendom geweest van initiatiefnemer Kaulindus nv, maar wel van een andere particuliere rechtspersoon die niet gevat is door de startbeslissing.

Ingevolge een beslissing van toenmalig minister Schauvliege is het planproces op 16 januari 2019 gedelegeerd naar de gemeente Bocholt. Ook in het voorontwerp van gemeentelijk RUP, intussen hernoemd naar 'Zandcluster Kaulille', zoals besproken op de plenaire vergadering van 18 december 2018, vallen de ca. 2,5 hectare van de voormalige testsite buiten het plangebied.

De inperking van de initiële plancontour voor het deelgebied 'Raeker Heide' is bijgevolg gebeurd voorafgaand aan de delegatie van het planproces naar de gemeente.

1. Op basis van welke argumentatie heeft de Vlaamse overheid ingestemd met deze inperking?
2. Is, voorafgaand aan deze inperking, overleg gevoerd met de eigenaar van de uitgesloten percelen gelegen in industriegebied?

Zo ja, wanneer en op welke manier is dat overleg gevoerd, en op welke gronden is het niet tot een samenwerking gekomen?

Zo nee, waarom niet?

3. Welke mogelijkheden heeft de gemeente Bocholt om binnen het lopende planningsproces de plancontour uit te breiden tot de betrokken percelen?
4. Is de gemeente Bocholt bij de voorlopige dan wel definitieve vaststelling van het gemeentelijk RUP 'Zandcluster Kaulille' door de gemeenteraad gevat door juridische dwingende termijnen, hetzij vanuit de geldigheid plan-MER, hetzij vanuit de VCRO (Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening), hetzij vanuit andere regelgeving?
5. Als de gemeente Bocholt geen gevolg kan of wil geven aan deze uitbreiding van de plancontour, welke initiatieven zal de minister dan nemen om ook deze industrieterreinen te herbestemmen en te saneren?

ANTWOORD

op vraag nr. 928 van 21 augustus 2020

van **JOHAN DAENEN**

1. De inperking van het plangebied is pas duidelijk geworden nadat de gemeente het planproces voor dit dossier heeft overgenomen. Reeds in het najaar 2018, vóór de plenaire vergadering, is de Vlaamse overheid met de gemeente overeengekomen om via een delegatie het planproces op gemeentelijk niveau verder te laten verlopen om also op zoek te gaan naar een lokaal draagvlak voor de plandoelen van dit dossier. Mogelijk heeft de gemeente zich voor deze inperking gebaseerd op de contour zoals die in het plan-MER is afgebakend en onderzocht in het kader van een herbestemming als ontginningsgebied, de belangrijkste plandoelstelling van het gebied om de herbestemming van het industriegebied mogelijk te maken. Het niet opgenomen gedeelte werd in dit onderzoek naar de milieueffecten nooit in aanmerking genomen om te worden ontgonnen omwille van de eigendomstoestand en de configuratie ten opzichte van het geheel van het te herbestemmen industriegebied. In het plan-MER is na een lang voortraject uiteindelijk gekozen voor een *'ingeperkt alternatief'* dat kan worden aanzien als een *'geïntegreerde milderende maatregel'* en werd zo ontworpen dat de directe impact ingeperkt of maximaal vermeden wordt ten aanzien van het sparen van de meest bijzondere natuur- en erfgoedwaarden en een beperking van de ruimte-inname voor compenserende bebossing buiten het plangebied. De delegatie aan de gemeente werd ook verleend op deze basis. In de plenaire vergadering is deze inperking van het plangebied niet ter sprake gekomen. Evenmin heeft mijn of een andere administratie hierover opmerkingen gemaakt.
2. Zie antwoord op vraag 1.
3. De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bevat enkel restricties ten aanzien van de uitbreiding van het plangebied vanaf de voorlopige vaststelling. Artikel 2.2.21, §6, 4^e lid bepaalt: *"De definitieve vaststelling van het plan kan echter geen betrekking hebben op delen van het grondgebied die niet opgenomen zijn in het voorlopig vastgestelde plan."* Na de plenaire vergadering, die wordt beschouwd als een niet substantiële vormvereiste, en dus vóór de voorlopige vaststelling, kunnen wijzingen en ook uitbreidingen van het plangebied worden doorgevoerd voor zover ze geen essentiële wijzigingen betreffen en voor zover de essentie van het plan behouden blijft. Indien in deze fase gekozen wordt voor opname van het ontbrekende stukje industriegebied in functie van een herbestemming, dient te worden afgetoetst of deze herbestemming voldoende onderzocht is in het onderzoek naar de milieueffecten. Zoals eerder aangegeven werd een herbestemming van dit stukje van het industriegebied niet onderzocht in het goedgekeurde plan-MER. Een uitbreiding met dit gebied in deze fase van het planproces kan dan in zijn huidige vorm mogelijk leiden tot betwisting van het planproces. Gezien de historiek van het dossier, de aard van het restgebied en de plandoelen ervoor kan de gemeente alsnog initiatieven nemen voor opname van dit gebiedje binnen het huidige planproces indien hiervoor een afdoend antwoord wordt gegeven op de mogelijke milieueffecten van deze plandoelen conform de lokale ruimtelijke beleidsopties.
4. In de goedkeuringsprocedure van een gemeentelijk RUP (VCRO, art.2.2.21) is voorzien in een voorlopige vaststelling en een definitieve vaststelling door een gemeenteraadsbesluit. Vanaf de voorlopige vaststelling is de procedure gebonden aan juridisch dwingende termijnen voor organisatie van openbaar onderzoek, behandeling

van de tijdens dit onderzoek ingediende bezwaren en opmerkingen en uiteindelijk definitieve vaststelling van het plan. In de oude procedure die voor dit proces wordt doorlopen is de geldigheid van een plan-MER niet juridisch vastgelegd in relatie met de goedkeuringsprocedure van een RUP. Anderzijds is het aannemelijk dat een plan-MER maar zolang kan meegaan als het afdoende antwoorden biedt op de vraag welke milieueffecten het gevolg zullen zijn van de voorgestelde bestemmingswijzigingen die het ruimtelijk uitvoeringsplan mogelijk maakt.

5. Zoals omschreven in het antwoord op vraag 1 werd het dossier in onderling overleg overgedragen aan het gemeentelijk niveau. De eventuele herbestemming van een resterend deel van het industriegebied volgens het gewestplan is gezien deze delegatie van het dossier, de aard en omvang van het restgebied en de voorziene plandoelen eerdere kleinschalig en lokaal van aard. Het behoort dus niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse overheid om hier initiatieven voor te nemen.